

A Kúria a dr. György Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bánhegyi Árpád ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen munkabér megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 16.M.3638/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.631.749/2011/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Kúria a Fővárosi Bíróság 49.Mf.631.749/2011/2. számú ítéletét a heti pihenőnapon végzett túlmunka ellenértéke vonatkozásában hatályában fenntartja, egyebekben hivatalból elutasítja. Kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint, és a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

**I n d o k o l á s :**

A felperes keresetében előadta, hogy mindkét alperesnél minden hétköznap, valamint szombati napokon is napi 10 órát dolgozott és az alperesek nem fizették ki részére a túlórákat, a szombati munkavégzés ellenértékét és a bérpótlékot, ezenkívül a szabadságot nem adták ki a részére és azt pénzben sem váltották meg. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.3638/2008/41. számú ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 48.081 forint munkanapon, 77.550 forint pihenő napon végzett munka után járó bérpótlékot, és 19.782 forintot szabadságmegváltás címén. Kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 264.259 forint munkanapon, 402.730 forint pihenő napon végzett munka után járó bérpótlékot, 264.080 forint szabadságmegváltást, valamint ezen összegek törvényes kamatát. Kötelezte továbbá az I.r. alperest 20.000 forint, a II.r. alperest 30.000 forint perköltség viselésére, valamint az I.r. alperest 7.560 forint, míg a II.r. alperest 68.040 forint szakértői díj viselésére.

A bíróság az I.r. alperest 10.000 forintban, a II.r. alperest terhelő illetéket 23.239 forintban állapította meg. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1999. június 7. napjától 2007. október 30-áig állt a II.r. alperes alkalmazásában tehergépkocsi vezető munkakörben, majd 2007. október 31-étől átkerült az I.r. alperes - jogutód munkáltató - alkalmazásába. A 2007. október 30-án kelt munkaszerződés szerint a felperes személyi alapbére 90.000 forintban, a munkaideje 40 órás munkaidő keretében került meghatározásra. Az alpereseknél a munkaidő nyilvántartása ún. „óranyilvántartó” lapokon történt, melyeken a felperes munkaideje a perbeli időszakban minden hétköznap 7 órától 15.30 óráig tartott, és ezen nyilvántartás szerint a felperes szombaton nem végzett munkát, az óranyilvántartó lapokat aláírta. A munkaügyi bíróság a bizonyítási eljárás

eredményeként a becsatolt okiratokkal, az alperesek és tulajdonos állításaival szemben tényként állapította meg, hogy a felperes minden hétköznap és szombaton is napi 10 órát dolgozott, továbbá, hogy az alperesek nem fizették meg a felperes részére a napi 8 óra munkaidő után a két órára járó bérpótlékot. A bíróság a felperes követelését elutasította a szombati napokra vonatkozó túlmunka tekintetében. Az indokolás szerint a tanúk egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a szombati 10 órás munkavégzésre járó díjazást megkapták, csak a bérpótlékot nem. Az átlagkereset számítás, a bérpótlékok, és a szabadságmegváltás vonatkozásában igazságügyi szakértőt rendelt ki, akinek a véleményre alapozva döntött az összegszerűségről. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.631.749/2011/2. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek pihenőnapon végzett munkára járó munkabér címén 77.550 forintot és ennek kamatát, valamint kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 402.730 forintot és ennek törvényes kamatát, az I.r. alperest terhelő kereseti illetéket 13.380 forintra, a szakértői díjat 16.000 forintra, míg a II.r. alperest terhelő kereseti illetéket 80.000 forintra, a szakértői díjat 93.000 forintra felemelte, továbbá a felperesnek járó elsőfokú perköltséget 83.000 forintban határozta meg. Rendelkezett a fellebbezési eljárási illeték viseléséről, valamint a felperesnek járó másodfokú perköltségről is. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a munkaügyi bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban az ítélete fellebbezett részben a pihenőnapon végzett munka után járó bér tárgyában a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, ebből adódóan téves a levont ténybeli és jogi következtetése, és így a felperesi bérigényt elutasító döntése is. Rögzítette, hogy a felperes hétköznap és szombatonként 7 órától 17 óráig, azaz napi 10 órát dolgozott és ezt az ítéleti ténymegállapítást fellebbezéssel egyik fél sem támadta. A fellebbezési eljárás tárgyát tehát kizárólag a felperes pihenőnapokra igényelt munkabér követelése képezte. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a perbeli időszakban az alpereseknek elsősorban okirattal, vagy ennek hiányában egyéb más alkalmas módon kellett igazolnia, hogy a felperes részére az elvégzett munka ellenértékét megfizették. Iratellenesnek találta azt az ítéleti megállapítást, hogy a tanúk egybehangzóan nyilatkozták, hogy a szombati munkavégzés díjazását megkapták. A tanúk közül többen úgy nyilatkoztak, hogy a szombatra járó munkabért ugyanúgy kifizették a részükre mint a munkanapokra járó bért, csak a pótlékot nem kapták meg, de volt olyan tanú, aki úgy nyilatkozott, hogy emlékezete szerint szombatra sem bért, sem pótlékot nem kapott, majd később úgy emlékezett, hogy szombatra kapott munkabért. A tanúvallomások tehát e tárgyban egybehangzónak nem tekinthetők. A másodfokú bíróság szerint helyesen hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy a tanúk kizárólag a saját munkabérük kifizetése tekintetében tettek nyilatkozatot, azonban

arról, hogy a felperes a szombatra járó bért megkapta-e, nem volt tudomásuk. Tekintettel arra, hogy az I.r. és a II.r. alperes kötelezettsége volt kétséget kizáró módon igazolni, hogy a munka után járó díjazást megfizette, és ez nem történt meg, így a bizonyítottság hiányát az alperesek terhére kellett értékelni, ezért az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és kötelezte a nem vitatott összegszerűségnek megfelelően az alpereseket a pihenőnapra járó munkabér megfizetésére is. Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása eredményeként módosult a pernyertesség-pervesztesség aránya, ehhez képest a másodfokú bíróság változtatott az illetéken, a felperesnek fizetendő perköltségben, valamint a szakértői díj viselésének összegén is. Az I.r. és a II.r. alperesek felülvizsgálati kérelmükben kérték, hogy a Kúria a jogerős ítéletet vizsgálja felül és hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot, a felperes fellebbezését utasítsa el és a perköltségekben marasztalja. A felülvizsgálati kérelmükben előadták, hogy az első- és a másodfokon eljáró bíróságok a tényállást feltárták, részletes bizonyítási eljárást folytattak le, azonban a bizonyítékokat nem helyesen mérlegelték, így téves, iratellenes következtetéseket vontak le. Előadták, hogy az a felperesi előadás, mely szerint a felperes mindkét alperesnél a munkanapokon és szombaton is napi 10 órát dolgozott, amely után az alperesek sem túlóradíjat, sem a munkavégzés ellenértékét, sem pedig bérpótlékot nem fizettek, illetve a szabadságot sem adták ki, nem valós. Ezt a tényelőadást az alperesi képviselők, valamint a tanúk nyilatkozataikkal cáfolták, a munkaidő nyilvántartó íveket csatolták, amelyeken a felperes aláírása is szerepel. Álláspontjuk szerint nem életszerű, hogy amennyiben a felperest valóban ilyen időtartammal foglalkoztatta volna akár az I.r., akár a II.r. alperes anélkül, hogy túlmunka után megillető járandóságát, illetve szabadság után járó bért megkapta volna, úgy a felperesnek semmilyen érdeke nem fűződött volna ahhoz, hogy 1999. júniusától 2008. márciusig munkaviszonyban maradjon különös tekintettel az időközben történt átszervezésekre, mely miatt a munkaviszonya a II.r. alperesnél folytatódott ugyanazon feltételekkel. A bíróságok tévesen értékelték a tanúk azon nyilatkozatát, hogy minden szombaton dolgoztak, ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontjával ellentétesen azt is előadták, hogy a szombati napokra megillető munkabér kifizetésre került a munkavállalók részére. Ezek a nyilatkozatok nem ellentétesek az alperesi képviselők nyilatkozataival, akik azt mondták, hogy amennyiben történt szombati munkavégzés, az kifizetésre, teljesítésre került. Kiemelték, hogy a másodfokú bíróság ítélete indokolásának azon része, amely szerint „az alperesek tehát nem bizonyították (de nem is állították), hogy a rendszeres pihenőnapokon végzett munka után járó munkabért a felperesnek megfizették” nem helytálló, mivel az alperesek a tárgyaláson éppen azt a nyilatkozatot tették, hogy amennyiben történt munkavégzés, annak ellenértékét megfizették. Érvelésük szerint az alperesek a becsatolt

bérfeljegyzékekkel bizonyították, illetve a tanúk vallomásaikkal alátámasztották, hogy a szombati munkavégzés esetén a bérkifizetése megtörtént. Kifejtették, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomása alátámasztja azt, hogy az alpereseknél bevett fizetési gyakorlat és eljárási rend következetes volt, nincs alátámasztva, hogy a kifizetési gyakorlat kizárólag a felperes tekintetében eltérő lett volna. Az alperesek érvelése szerint sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a munkaközi szüneteket, ez pedig lényegesen kihat a marasztalás mértékére, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a munkaóra alapján állapította meg a fizetési kötelezettséget. A munkaügyi bíróság nem vizsgálta, és az eljáró bíróságok nem értékelték, hogy a felperes által megjelölt időszakban a munkaviszony fennállása alatt több alkalommal munkarend változás történt, amely alapján a szombati nap rendes munkanapnak számított, így az azokon a napokon történt munkavégzés rendes munkavégzésnek minősül. Ezt a szakértő sem vette figyelembe. Az alperesek előadták, hogy a bírósági eljárás során alaptalanul történt a szakértő kirendelése, akinek teljes díja megfizetésére a másodfokú bíróság az alpereseket kötelezte. A jelen esetben nem volt szó különleges szakértelmet igénylő kérdésről, csupán a felperest terhelő számítás pótlására szolgált, így a Pp. 80. § (2) bekezdése alapján az alperesek az indokolatlanul kirendelt szakértői díj megfizetésére nem kötelezhetőek. Az alperesek kifogásolták, hogy a másodfokú ítélet rendelkező része nem tartalmazza a II.r. alperes kötelezésének jogcímét. Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben 50.000 forint felülvizsgálati illetéket leróttak. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet „utasítsa el” és a másodfokú bíróság ítéletét hatályában tartsa fenn. Rögzítette, hogy az alperesek nem éltek a törvény által számukra biztosított elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezési jogukkal, fellebbezést csak a felperes nyújtott be az elsőfokú határozat megváltoztatására annak érdekében, hogy a munkanapon és pihenőnapon végzett munka utáni bérpótlékon túl az alperesek fizessék meg a szombati és a pihenőnap munkabért is. Álláspontja szerint az elsőfokú határozat fellebbezéssel nem támadott rendelkezései jogerősek lettek első fokon, így azzal szemben felülvizsgálati kérelemnek nincs helye. A felperes kifejtette, hogy a bíróság a tanúk meghallgatása, a csatolt okiratok megtekintése és áttanulmányozása után mérlegelési jogkörében döntött úgy, hogy elfogadta a felperes állításait, erre a jogszabály lehetőséget ad, így a bíróságok nem követtek el eljárási és anyagi jogszabálysértést. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. A felek fellebbezéssel nem támadták az elsőfokú bíróság álláspontját a

munkanapokon végzett munka után járó bérpótlék, a pihenőnapon végzett munka után járó bérpótlék, a szabadságmegváltás, valamint a szakértő által meghatározott összegszerűség és a szakértői díj viselése - átlagkereset, bérpótlék, szabadságmegváltás - vonatkozásában, ezért ebben a körben az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett, így a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 271. § (1) bekezdés a) pontja alapján erre vonatkozóan felülvizsgálati kérelem sem volt előterjeszthető, ezért ezekre nézve a Kúria a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította [Pp. 273. § (2) bekezdés a) pont]. A pihenőnapra (szombat) járó munkabérrel kapcsolatban a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot az alperesekre hátrányosan megváltoztatta, tehát e vonatkozásban felülvizsgálati kérelemmel élhettek. A felülvizsgálat tárgyát tehát kizárólag a pihenőnapokon végzett munka ellenértéke képezhette (Mt. 141. §, Mt. 147. §). Az Mt. 160. § szerint a munkavállaló részére a munkabéréről részletes írásbeli elszámolást kell adni. Az elszámolásnak olyannak kell lennie, hogy a munkavállaló a kiszámítás helyességét, valamint a munkabérből való levonások jogcímét és az összegét ellenőrizni tudja, ettől érvényesen eltérni nem lehet. Az írásbeli elszámolásnak tartalmaznia kell a rendkívüli munkavégzést, az ügyelet- és a készenlét jogcíméül kifizetett díjazást is. Ennek elmaradása esetén lehetséges bizonyítani a munkabér kifizetését, azonban ezeknek a bizonyítékoknak egyértelműnek és aggálytalannak kell lenni. Az alperesek által hivatkozott okirati bizonyítékok - bérjegyzékek -, illetve a tanúk nyilatkozatai nem felelnek meg ezeknek a követelményeknek, így megállapítható, hogy az I.r. és a II.r. alperesnek a felperessel szemben munkabér fizetési kötelezettsége áll fenn. A felülvizsgálati hivatkozással ellentétben a Kúria nem találta az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek, mely szerint a másodfokú ítélet rendelkező része nem tartalmazza, hogy a II.r. alperes milyen jogcímen köteles fizetni a felperesnek. Az ügy tárgya munkabér megfizetése volt, a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, és a jogcím az ítéletből megállapítható volt. Az iratokból megállapítható volt, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait és a tanúvallomásokat a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján egybevetés útján összességükben értékelték, melyről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen számot adtak. Mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősül iratellenesnek és nem okszerűtlen. Helytállóan következtettek arra, hogy az alperesek a munkanapokra vonatkozó bérpótlék és a pihenőnapon végzett munka- és bérpótlék vonatkozásában a munkabér fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesek a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján viselik a felperes felülvizsgálati eljárási költségét. Az I.r. és a II.r. alperes az

*Itv. 50. § (1) bekezdésének megfelelő mértékben az illetéket bélyeg formájában lerótta, így arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.  
Budapest, 2013. január 16.*

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k.  
előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

*A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő*